

gació serà feta d'uns a altres en golf o en mar ---», *Consolat de Mar*. En fi, la forma culta del tot, *conveniència*, que és ja l'acceptada pels lèxics, com Busa-N., Belv. etc. En parlar més plebeu (sobretot en el P. Val., tal com allí diuen *pacència* p. ex.) es resta en la variant *-niència* (en el pla cadastral de Benimodo vaig copiar un «roll de *conveniències*» concertat en l'any 1951). *Convenençar*. *Convenençer*; *convenièncios*.

Amb més o menys extensió rivalitzaren amb *convinença* alguns sinònims, com *coveniment*. Arcaic en català, i de matís dialectal nòrdic, fou usat *covinent* substantivat, amb el sentit de 'conveni' o 'condició, conjunt de condicions': el més fort accepta una proposta però «sobr' aquest *covinent*, / si no parla de mantinent, / que abduy los caps perdrets / e per res no estorçrets», *Set Savis*, v. 3130: en coincidència amb oc. ant. *co(n)vinent* «accord, condition», fr. ant. *co(u)venant* id. (> angl. *covenant*).

Creació del b. llatí, enlloc tan ferma com en el de Cat., fou el neologisme *convenium* 'acord, condició': «in eodem pacto atque *convenio*» en uns furs de 1180 (potser d'Aragó, en tot cas atorgats pel nostre rei Alfós el Cast) (hapax, en Du C., Niort, III, 545a); «concessit ipsum alodium --- in tali *convenio* ut per unumquemque annum faciatis anniversarium pro anima sua» en un doc. barcelonès de 1054 i un altre de cat. de 1191 (Bast.-Bass., 685a). De la mateixa base, a nivell popular provenen l'it. *convegno* 'reunió', però usat per Dante en el sentit de 'condició', i hapax oc. ant. *coviens* [S. XIV] i fr. ant. i mj. *covvin* «affaire, projet, machination, accord» (Ss. XIII-XV). D'aquí, per via sàvia, el cat. modern *conveni* [Belv.]; i, menys corrents, portuguès i castellà *convenio* [1780].

En fi el mot clàssic llatí fou *conventio* amb el doble sentit de 'aplec' i 'conveni', que també es prengué com a cultisme *conveniçió* [Busa-N.]; *conveniçional* [Belv.], ja ll. jurídic tardà *conveniçionalis*; *conveniçionalisme*, *-lista*; *conveniçionalment* [Belv.].

Convent, pres per via semi-popular del ll. *conventus*, *-us*, 'concur, ajuntament, conjunt de gent', que en les llengües romàniques apareix relegat a l'ac. de 'aplec de gent clerical monàstica', amb tendència en l'ús vulgar a confondre's amb 'monestir' o altres nocions de congregació o comunitat eclesiàstica: la primera dada catalana es refereix a la comunitat de gent canònica entorn del bisbe d'Urgell: «zo són clams de tots los hòmens de Sen Pere d'Escales --- que fan a Senta Maria, e al Bispe e a tot lo *covent*, d'en B. dez Vilar --- que an la casa de Sen Pere afolada ---», Alt Cardener, S. XII (PPujol, *DocVgUrg.*, 4,2); 'congregació monàstica': «molt són pagada de ésser en vostra companyia; mas a demanar-me *cové* lo *covent*, segons que és acostumat, si vol que jo-us reeba en nostra companyia», Lluill (*Blanq.*, *NCl.* I, 129.16; 134.18; 180.8).

Més rar és que després de reduir-se NV a V, aquesta encara es perdés (tal com en *noembre* 'novembre', i *coijt* < *convit*, *VidesR*, 262r1), cas del qual dóna alguna cita medieval *AlcM* i que trobem en les *VidesR*: «... per què apelà 12 frares del *coent* de Bolu<n>ya ---» 163v2, trad. *conventus* (p. 478) del llatí de Vora-

gine: era forma especialment rossellonesa: «al *cohent* dels Frares Menors --- al *cohent* de les Sors --- los ditz *coens* degen celebrar --- messes e altres divinals uffici» Perp. a. 1309 (RLR VIII, 64); l'*InuLC* recull «lo *coent*» Vinça 1355; 1340; «davant lo *cohent* del monestir de Serrabona» 1363; però *convent* ja el 1310 i molt més freqüent des de llavors. *Covent* posa encara Busa-N.

Convent: fixat des del DTò. 1647; *conventual* [Busa-N.]; *conventualitat* [Belv.], *conventualment*; *conventer*; *conventicle*, *-icul*, *-icula* [Lacav.], adaptacions en part defectuoses del ll. *conventiculum*, b. ll. *conventicula* (Bast.-Bass., col. 686, des de l'a. 1962). *Coventar* ant. 'prometre per conveni': «així com *coventat* m'avez» c. 1260 (PPujol, *op. cit.*, 26.5), b. ll. de Cat. *coventare* (Ss. X-XI, Bast.-Bass., 685); i en el text cat. dels *Usatges*: «les *convinences* --- fermament les teng<u>en aquells qui les oiran e les atorgaran --- que axí agen pro e don com enfre els serà *coventat*» (*NCl.*, 90).

Event, rar en cat., pres del ll. *evēntus*, *-ūs*, 'fet que s'esdevé, que sobrevé'; *eventual* [Lab. 1888], pròpiament 'que depèn dels esdeveniments'; *eventualitat* [Lab. 1888]; *eveniment*; *esveniment*; *esvenidor*.

Intervenir, pres del ll. *intervēnīre* 'ficar-se al mig', 'intervenir'. Entrà en cat. literari en formes semi-populars: «¿no-t recorda la qüestió --- que fou antigament entre alguns --- savis hòmens, ço és --- qual manera de morir era millor, en la qual *entrevenc* Július Cèsar, que aquella difini dient que la mort sobtosa e inopinada? ---- d'aqueixa mateixa opinió són --- puis que més vijares que sia gran cosa ésser quiti de paor de morir, car, a mon juí, la pijor cosa que en lo morir *entrevé* és la paor de la mort», BMetge (*Somni II*, *NCl.*, 66.1, 10), passatges on el sentit s'acosta al modern en tant que 'pendre part', primer, i 'figurar en, radicar dins', després, són formes d'intervenir.

O bé ja coincidí més amb el matís que li donem: en la preparació del fatídic parlament de Casp els consellers barcelonins creuen que fou «acordat, segons certament havem sabut, per lo --- Arquebisbe --- lo bisbe d'Osca e altres qui *entrevenien* en los dits preparatoris, qu' en lo conclavi de les nou persones hagués un ciutadà de Bna.» (carta de l'Àrx. Mun., 19-III-1412, Careta, *Dicc.*, 97); «fahent en fets d'armes, en tot quant *entrevenia*, meravelloses coses», *Decam.* x, § 1, 552.5f.

I era encara aquesta la forma del llenguatge culte en la primera meitat del S. XVII, molt repetida en la *Pràctica de Corts* de Ll. de Peguera (Bna. 1632), p. ex.: «los naturals, tant solament, de la Província, són los qui poden *entrevenir* y ser convocats en Corts Generals de Catalunya, y no los de estranya nació» (p. 16.4f.). Turmeda usa una forma *entervenir* (pf. 3 *entervenc*) més pròxima a la ll. i moderna (*NCl.* x, 110).

Un derivat d'això es mantingué en l'ús popular de *entreviments* per 'habituals d'una casa, persones que la freqüenten': «la casa payral dels Oliveres --- tan poderosa, tan festejada, tan plena de parents y coneguts,